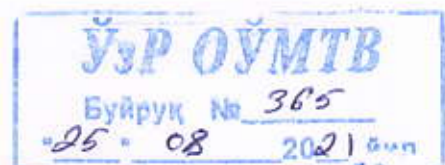

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

60211400 – *Vokal san'ati (An'anaviy xonandalik)* bakalavriat ta'lim
yo'nalishining malaka talablari

Toshkent

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- Yunus Rajabiy nomidagi O'zbek milliy musiqa san'ati instituti;

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021- yil «24» 08 dagi 4 - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021- yil «25» 08 dagi 365 - sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

Mazkur malaka talabi "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talabni rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) bakalavriat ta’lim yo’nalishining umumiy tavsifi</i>	4
1.1.	Qo’llanish sohasi	4
1.1.1.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi malaka talabining qo’llanilishi.....</i>	4
1.1.2	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi</i>	4
1.2.1.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining ijodiy sohalari.....</i>	4
1.2.2.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining ob’ektlari.....</i>	4
1.2.3.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining turlari.....</i>	5
1.2.4.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.....</i>	5
2.	<i>60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo’yiladigan talablar</i>	6
2.1.	Umumiy kompetensiyalar.....	6
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar.....	6
	<i>Bibliografik ma’lumotlar</i>	7
	<i>Kelishuv varag’i</i>	8

1. 60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* bakalavriat ta’lim yo’nalishining umumiy tavsifi

60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi ta’lim shaklida amalga oshiriladi. Barcha ta’lim shakllari bo’yicha o’qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat daturining me’yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo’llanish sohasi

1.1.1. 60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* ta’lim yo’nalishi Malaka talabining qo’llanilishi.

Malaka talabi 60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

– mazkur ta’lim yo’nalishi bo’yicha malaka talablari, o’quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o’quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas’ul hamda o’z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o’quv bo’limi boshlig’i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o’qituvchilari;

–ta’lim yo’nalishining o’quv rejasi va fan dasturlarini o’zlashtiruvchi oliy ta’lim tashkilotining talabalari;

–bakalavriat bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

–ta’limni boshqarish bo’yicha vakolatli davlat organlari;

– oliy ta’lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;

–oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

–kadrlar buyurtmachilari, ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

– Oliy ta’lim tashkilotlariga o’qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi:

1.2.1. 60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* bakalavriat ta’lim yo’nalishi – fan, ta’lim va san’at sohasidagi yo’nalish bo’lib, san’at va madaniyat muassasalarida, davlat va mahalliy boshqaruv organlarida, davlat korxonalarida va tashkilotlarida, ta’lim muassasalarida, turli fondlar va loyihalarda hamda turli mulkchilik shaklidagi xalq ashulalari, maqom xonandasi va maqom ijrochiligiga oid ishlar bilan bog’liq tashkiliy-ijodiy-iqtisodiy jarayonlarni tashkil etish va boshqarish, san’at ta’lim sohasining tegishli yo’nalishlari bilan bog’liq kompleks masalalari mazmunini qamrab oladi.

Bitiruvchi diplom ilovasiga Davlat Attestatsiya komissiyasi qaroriga binoan Yakka an’anaviy xonanda, maqom ansambli xonandasi, an’anaviy xonandalik fanlari o’qituvchisi (shuningdek, “Qo’shimcha cholg’ularni o’rganish” fanini o’zlashtirgan bitiruvchiga o’rgangan cholg’usining nomi qavs ichida ko’rsatiladi) kvalifikatsiyasi yozib beriladi.

1.2.2. 60211400 – *Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik)* ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob’ektlari:

–san’at sohasidagi tegishli jarayonlar;

–ijodiy faoliyat jarayonlari;

–mualliflik huquqi himoyasiga tegishli qoidalar, san’at sohasining axborot va dasturiy ta’minoti;

–xalq ashulalari, O’zbek bastakorlari asarlari, maqom ijrochiligi va ularning targ’iboti, ijodiy g’oyalarini loyihalash va amaliyotga tatbiq qilish jarayonlari;

–pedagogik faoliyat hamda o’quv-tarbiya jarayoni.

1.2.3. 60211400 – Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari

- ijodiy-ijrochilik;
- professional ta’lim, kasb-hunar, umumiy o’rta, maktabdan tashqari ta’lim muassasalari hamda musiqa va san’atga ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarda pedagogik;
- tashkiliy-boshqaruv;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati.

Bitiruvchi diplom ilovasiga Davlat Attestatsiya komissiyasi qaroriga binoan “Maqom xonandasi (an’anaviy xonanda), O’zbek bastakorlari asarlari va maqom ijrochiligi yo’nalishidagi fanlar o’qituvchisi, xonanda, Ansambl xonandasi” kasbiy ixtisoslashuv malakalaridan biri yoki bir nechtasi yozib berilishi mumkin.

1.2.4. 60211400 - Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha baklavrlarning kasbiy vazifalari:

60211400 - Vokal san’ati (An’anaviy xonandalik) ta’lim yo’nalishi bo’yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob’ektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo’lishi lozim:

Ijodiy-ijrochilik faoliyatida:

- maqomlar va mumtoz musiqiy asarlarni yuksak badiiy saviyada ijro etish bilan bog’liq ijodiy ishlarni olib borish;
- maqomlar va mumtoz musiqiy asarlarni ijro etish ko’nikmalari va zamonaviy musiqiy ifodalash vositalarini egallash;
- ijro etilayotgan maqomlar va mumtoz musiqiy asarlarning mazmuni, shakli va uslubini baholash;
- katta va kichik jamoalarni badiiy rahbar sifatida boshqara olish;
- turli xil jamoalarni biriktirgan holda xalq dosonlarining ijrosiga rahbarlik qila olish;
- musiqiy asarlarning badiiy konsepsiyasini yaratib, teatr-konsert muassasalari, ansambllarda xonandalik qilish;
- maqomlar va mumtoz musiqiy asarlarning mazmuni, shakli va uslubini tushunish;
- ijrochilikda yuksak saviyadagi ovoz san’atini qo’llash;
- jamoada kuylay olish **qobiliyatiga ega bo’lishi kerak.**

Professional ta’lim, kasb-hunar, umumiy o’rta va maktabdan tashqari ta’lim muassasalarida pedagogik faoliyatda:

- professional ta’lim, kasb-hunar, umumiy o’rta va maktabdan tashqari ta’lim tizimining ixtisoslikka mos ta’lim muassasalarida tayyorgarlik yo’nalishida nazarda tutilgan o’quv fanlari bo’yicha nazariy, amaliy va yakka (laboratoriya) mashg’ulotlarini o’tkazish;
- zamonaviy axborot-kommunikatsiya va pedagogik texnologiyalardan foydalanib nostandart o’quv mashg’ulotlarini o’tkazish usullarini ishlab chiqish va o’tkazish;
- o’qitilayotgan fanlar bo’yicha o’quv mashg’ulotlarini o’tkazish uchun zarur bo’lgan o’quv-uslubiy hujjatlarni shakllantirish va tuzishi, tayyorlash va rasmiylashtirish;
- o’qitilayotgan fan bo’yicha o’quv mashg’ulotlarini o’tkazish uchun o’qitishning didaktik vositalaridan foydalanishi;
- mustaqil ta’lim va ilmiy-ijodiy izlanish ishlari natijasida o’qitilayotgan fan bo’yicha pedagogik faoliyatni muntazam takomillashtirib borish;
- o’quv-tarbiyaviy, uslubiy va ilmiy-tadqiqiy ishlarni rejalashtirish, tashkil qilish va amalga oshirish;
- musiqa olami hodisalarini mustaqil anglash va ta’lim jarayoniga singdirish;
- o’quv jarayonini, o’quv-uslubiy, ma’naviy-tarbiyaviy va ilmiy ishlarni tashkil etishning ilg’or tajribalarini umumlashtirish va keng yoyish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

- ijodiy jarayonlarni tashkil etish faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va tadbiq qilish;
- ijodiy jarayonlarni amalga oshirish uchun zarur bo’lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;

- informatsion texnologiyalar tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ijodiy jarayonlarni monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;
- atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat havfsizligi talablariga mos kelishi borasida ijodiy jarayonlarni nazorat qilish;
- maqom ijrochilik ko'nikmalarini amaliyotga tadbiiq qilish;
- ijodiy jarayonda sifatni boshqarish;
- ma'lum ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;
- fikrlar har xil bo'lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;
- birlamchi maqomlarni qayta jonlantirish ishini tashkil qilish va uni boshqarish;
- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda maqom ijrochiligi, O'zbek bastakorlari asarlari san'atiga oid mavzularda ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishda ishtirok etish;
- internet tarmog'ida eng yangi ilmiy-ijodiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;
- maqom ijrochiligi, O'zbek bastakorlari asarlari, musiqa san'atiga oid ilmiy to'plamlar, mahalliy va chet el ilmiy-tadqiqot yutuqlarini o'rganish;
- kasbiy faoliyat ob'ekti yo'nalishiga mos yangi ilmiy natijalar, ilmiy adabiyotlar yoki ilmiy-tadqiqot loyihalarini o'rganish;
- ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda eksperimental tadqiqotlar o'tkazish, ularning natijalariga ishlov berish, baholash va boshqa kasbiy faoliyat turlarini bajarish;
- ilmiy-tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;
- tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiiq etishda qatnashish;
- ma'lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish.

2. 60211400 - Vokal san'ati (An'anaviy xonandalik) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- barqaror rivojlanish va media falsafa masalalarini kasbiy faoliyatda qo'llay olish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda hayotda va o'z kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, hamkorlik yozishmalari va elektron aloqalarni olib borish, o'z kasbiy faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- o'zbek maqom san'ati rivoji uchun ilmiy-nazariy tadqiqotlar olib borish, kasbga doir o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma va darsliklar yarata olish, o'zbek maqom san'atini ommaviy axborot vositalari va internet tarmoqlari orqali ko'plab mamlakatlarga keng targ'ib eta olish;
- maqom ansambli va boshqa jamoalarda faoliyat yuritayotgan vaqtda ta'lim jarayonida olgan barcha bilim va ko'nikmalardan unumli va sifatli foydalana olish;
- insonlarning estetik didi va tafakkurini shakllantirishda maqom san'atining keng imkoniyatlaridan foydalana olish;
- maqomlar, mumtoz ashulalarni yakka xolda va xonandalar ansabli bilan hamnafaslik hamda jo'rovozklikda o'rganib ijro eta olish;
- maqom asoslari, maqom tarixi, ijrochilari chuqur bilimga ega bo'lishi va ilmiy nazariy izlanishlar olib borish;

- maqomlarda ko'p uchraydigan aruz vazni, mumtoz she'riyat poetikasini chuqur tahlil qila olish;
- fors tilini o'rganishi, nafaqat muloqot uchun balki maqomlardagi forsiy so'zlar va atamalarni talqin eta olishi;
- me'yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va o'zlarining professional faoliyatlarida foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish;
- maqom xonandaligi bo'yicha kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarini egallash va ularni amalda yuqori darajada qo'llay olish;
- ijrochilik faoliyatida ijro etayotgan asarini ustozlarida olgan bilim, ko'nikma va malaksidan kelib chiqib, mukammal ijro eta olish;
- pedagogik faoliyati davomida sog'lom muhitni yarata olish, o'quvchilar bilan ijobiy muloqotni tashkil qila olish;
- axborot muhitida san'at sohasiga oid zarur, muhim, kerakli va foydali ma'lumotlarni izlash va bu ma'lumotlardan unumli va samarali foydalanish;
- ta'lim sifatini yaxshilash, tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishga doir yangi g'oyalarni ilgari surish, ularni amaliyotga samarali tatbiq qilish;
- madaniyat va san'at sohasidagi zamonaviy axborot tizimlaridan foydalangan holda ta'lim jarayonlariga oid turli usul va texnologiyalarni ta'lim jarayoni sifat ko'rsatkichlariga ta'sirini hisobga olgan holda ishlab chiqishda ko'maklashish ega bo'lishi.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalaviratning asosiy o'quv reja va o'quv dasturlari, profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv davri, tarmoqlar va sohalar, malaka talablari, bakalavriatning o'quv jarayoni, sifatni baholash va nazorat, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyat, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlar bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, ishlab chiqarish, ijrochi-ijodkorlik, ilmiy tadqiqot jarayoni.

